

Nå kan du overnatte på
Reinøya

Hyling og skriking med
The Pussycats

Glimt fra museets
samlinger

Les Østhavet
på nett!

→ www.osthavet.no

Nr. 37

Torsdag 6. oktber 2022

Årgang 27

Løssalg kr 35,-

Make The North Great Again!

Budskapet var krystallklart da Nordting gjestet Vardø. Tenning av lysskiltet på Sentrum Brygge ble et populært vorspiel til hovedshowet dagen etter.

Restaurerer Lillekaia ved Byggtorget:

- Jeg tenkte at jeg må bare komme i gang

Den vel 20 meter lange kaia ble kjøpt av Ronny Lund for et par år siden. Nå er han i gang med restaureringsarbeidet.

Tid for refleks!

Da var det på tide igjen å minne om bruk av refleks. Tiden har kommet da alt for mange tror de blir sett mens det i realiteten ikke gjør det. Og hvert eneste år må man minne fotgjengerne på at refleks redder liv.

Husk!

- 35 prosent av alle fotgjengerulykker skjer i mørket.
- Med fjernlys kan bilføreren se deg på 400 meters avstand hvis du bruker refleks.
- Når bilen bruker nærllys, er du synlig på 140 meters hold med refleks.
- Uten refleks er du synlig først på 25 meters hold. Det tilsvarer cirka ett sekund hvis bilen kjører i 80 km/t.
- Med refleks reduseres risikoen for å bli påkjørt i mørket med 85 prosent.

Regjeringen styrker beredskapen og kontrollen på den norsk-russiske grensen

Mobiliseringen i Russland og en mulig utreisenekt for russiske borgere øker risikoen for ulovlig grensepassering på den norsk-russiske grensen utenfor grenseovergangen på Storskog

. Fredag stasjoneres et politihelikopter med sensorer i Finnmark Politidistrikt for å øke beredskapen. Forsvaret ved Garnisonen i Sør-Varanger overvåker grensen mot Russland. Politihelikopteret vil øke kapasiteten til å avdekke eventuelle ulovlige grensepasseringer. Grensen til Russland er på 198 kilometer, og ligger i stor grad i Pasvikelven.

Politihelikopteret er et nyttig verktøy for å følge med

- Politiet har god kontroll på Storskog, og nå styrkes tilstedeværelsen i grenseområdet også utenfor grensestasjonen. Politihelikopteret er et nyttig verktøy for å følge med på grenseområdet fra norsk side, sier justis- og beredskaps-

minister Emilie Enger Mehl.

Regjeringen strammet inn praksis knyttet til visum for russere i mai, og det innvilges i hovedsak ikke turistvisum for russere etter dette. Regjeringen er klar til å gjennomføre tilsvarende innstramning som Finland nå gjør, men vil avvente en eventuell iverksettelse. Finland har begrunnet innstramningen på grensen med utenrikspolitiske hensyn, etter at titusenvise av russiske borgere har ankommet på kort tid.

- Vi vil stenge grensen raskt om det skulle bli nødvendig, og endringer kan komme på kort varsel. Det har vært få ankomster til Norge sammenlignet med Finland, og situasjonen er annerledes hos oss. Storskog er vår eneste grensestasjon mot Russland. Vi har tett dialog med politiet og tollvesenet om utviklingen på grensen, og kontrollerer alle som kommer nøye, sier justis- og beredskapsminister Emilie Enger Mehl.

Kjøp og salg av eiendom i september

Følgende eiendommer har skiftet eier i Vardø kommune forrige måned. Kilde: eiendomspriser.no

SKIFTET EIER: 8 eiendommer skiftet eier i forrige måned.

Strandgata 34, 9950 Vardø

Tinglyst 14.09.2022
Solgt for 400 000,- fra Parwara Rahimi til Vestertana Eiendom As
Type Annen anv. av grunn. Gnr 19 - Bnr 68

Strandgata 20, 9950 Vardø

Tinglyst 14.09.2022
Solgt for 500 000,- fra Kirkenes Eiendom As til Parwara Rahimi
Type Annen anv. av grunn. Gnr 19 - Bnr 400

Richard Withs gate 1, 9950 Vardø

Tinglyst 12.09.2022
Solgt for 700 000,- fra Lorena Elvine Eriksen til Mickael Kristiansen
Type Bolig. Gnr 20 - Bnr 343

Karl Ivarsons gate 4, 9950 Vardø

Tinglyst 12.09.2022
Solgt for 380 000,- fra Frode Mathisen, Nemi Berger-Mathisen, Odd-Andreas M Mathisen og Ronny Mathisen til Aalesundfisk Vardø As
Type Bolig. Gnr 20 - Bnr 324

Forretning/kontor, 9950 Vardø

Tinglyst 08.09.2022
Overdratt for 0,- fra Borghild A Lystad til Britt Johanne Degerstrøm, Eva Lystad, Grethe Lystad Jensen, Gunn Lystad og Olaf Harald Lystad
Type Forretning/kontor. Gnr 12 - Bnr 4

Festnings gata 15, 9950 Vardø

Tinglyst 06.09.2022
Overdratt for 0,- fra Bjørn Arnt Bertheussen til Brit Bertheussen
Type Bolig. Gnr 20 - Bnr 152

Peder Holts gate 5, 9950 Vardø

Tinglyst 02.09.2022
Andel overdratt for 0,- fra Tove-Mette Lieng Antonsen til Chris Marius Thorsen
Type Bolig. Gnr 20 - Bnr 536

Fritidseiendom, 9950 Vardø

Tinglyst 01.09.2022
Overdratt for 147 000,- fra --- til Bente Aabrek
Type Fritidseiendom. Gnr 14 - Bnr 1 - Fnr 3

■ NYHETER

Søker bøssebærere til årets TV-aksjon

Årets TV-aksjon, som går søndag 23. oktober, går til inntekt for Leger Uten Grenser. Som vanlig etterlyser Vardø kommune bøssebærere til årets TV-aksjon.

Leger Uten Grenser er best kjent for sitt medisinske arbeid i krigsområder, utviklingsland og epidemiområder.

Nå håper man at mange melder seg som bøssebærere, og at alle gir så det monner. Kanskje Vardø og Kiberg kommer på lista over mest rause kommuner.

Ønsker du å gjøre en innsats på ettermiddagstid søndag 23.

oktober, ta kontakt med Bodil Brinchmann.

Epost: bodil.brinchmann@vardo.kommune.no

I Vardø kommune er det rundt 20 roder og man håper å få bøssebærere til alle rodene i år. Nærmere informasjon om tidspunkt kommer senere. Å gå en rode tar ca. 2 timer.

Populært med Åpen Dag på brannstasjonen

At Åpen Dag på brannstasjonen er populært blant mange er det ingen tvil om. Omlag 50-60 unger møtte opp, i tillegg til mange foreldre og foresatte.

■ JØRN JENSEN

- Målet med Åpen Dag er først og fremst å rette fokus på brannsikkerhet, forteller Joachim Malin på

stasjonen. Det er jo to år siden sist vi kunne holde en sånn dag på grunn av korona og andre ting, så det var bra. Vi kjører jo brannvernuka for å minne folk på små ting. Å gi bort gratis batteri til

røykvarsleren er en god forsikring for alle.

Med fulle sirener gjennom byen
De ansatte på brannstasjonen hadde lagt til rette for flere, spen-

nende aktiviteter som alltid slår godt an. Hva med å krype gjennom store rør mens røyker siver inn. Barna fikk også øve på å slukke brann i et kar.

Kjøretur med brannbilen, med fulle sirener gjennom byen, var likevel kanskje det mest populære. Der var det kø fra begynnelsen til slutt. Ungene fikk prøve begge brannbilene.

For de voksne var nok det morsomste kanskje å få prøve saksa

som klipper opp metall, en sak enhver brannmann må kunne mestre om noen skulle sitte fastklemt i en bil.

Alle fikk testet sine kunnskaper gjennom rebusløp, og ble man sulten og tørst, så ble det servert både pølser, saft, kaffe og kjeks.

- At mange av våre nye vardøværingene møtte opp, det var veldig flott, synes Malin.

Ordet fritt

Krigsseilerne, PQ 17 og «Svingstang»

Jeg fikk dessverre ikke sett denne norske krigsfilmen da den blei kjørt på Aurora her i Vardø søndag 25. september.

Hjemme hos oss var vi opptatt med å feire mine foreldres 90 års bryllupsdag (Granitt visstnok?), og fra det Herrens år 1932, men denne filmen skal jeg nok få sett senere en gang ... vær du sikker! Filmen har jo fått enestående kritikk for både innhold, kvalitet og virkelighet, og jeg regner derfor med at de tyske ubåtene under andre verdenskrig har fått god plass?

Det er forresten en utbredt oppfatning at ubåtdmiral Karl Dönitz mente at Hitler startet krigen mot Polen minst ett år for tidlig, og klagde intenst på at han i september 1939 kun hadde 59 enheter til disposisjon; noe som igjen betød at snau 20 kunne være operative ute på havet natt og dag, og til enhver tid.

Dönitz forsto med andre ord bedre enn sin Fuhrer at under en utvidet krigføring mot kanskje hele Europa, måtte de alliertes handel med USA, Canada, Australia og New Zealand stoppes allerede fra første dag. Men som vi vet hadde Hitler det fryktelig travelt, og Dönitz skulle nok få det han maset om sånn etter hvert. Winston Churchill var den gang marineminister i England, og siden Dönitz også var marinemann fra første verdenskrig (ubåtkaptein), var disse to så skjønt enige, men selvfølgelig på hver sin måte. Churchill for sin del, disponerte over planetens aller viktigste marineflåte, men hva hjalp vel det når Atlanterhavet var så uendelig stort. Han kunne nok sikkert i utgangspunktet ønsket seg at beholdningen hans var fem ganger større? Løsningen i farta måtte bli å øke antallet lastefartøyer, noe som igjen ville

kreve mange flere sjømenn ... fremtidens krigsseilere!

USA kom til (senere) å bygge slike skip som Winston ønsket seg, på løpende bånd, de såkalte Libertyskipene. Faktisk blei det registrert nybygg som var blitt ferdigstillet på under en uke! Slik begynte hjelpen til Europa å forme seg, og når det gjaldt skipsmannskap, så blei unge gutter lokket ut på bøljan blå fristet av spenning og gode hyrer. Men vi skal ikke glemme at alt dette kostet voldsomt mye av britisk valuta, men dette løste Roosevelt og Churchill seg imellom ved hjelp av den nye betalingsordningen, "Lend and Lease".

På en lignende måte fikk Churchill også overtalt sin gode venn til å låne bort 50 gamle korvetter til bruk i escortetjenesten over Atlanteren. Det var nemlig både en nordlig og en sørlig rute som måtte betjenes året rundt.

Dönitz på sin side fikk stadig økt antallet av sine kjære ubåter selv om mange gikk tapt underveis. Og ... etter at Frankrike hadde kollapset i juni 1940, fikk han ekstra gode kort på hånden med nye ubåthangarer på sørkysten av Bretagne. Veien til kamparenaene blei både kortere og tryggere enn de gamle utgangspunktene i Kiel og i Wilhelmshaven.

Uansett skulle det oppstå en ny fase av krigen da Stalins egne landområder skulle bli invadert av Hitlers armeer den 22. juni i 1941. Sammen hadde de vært svært så gode venner, og begge hadde de hatet England som pesten, men så plutselig fikk kamerat Stalin bare gode grunner til å be om øyeblikkelig hjelp fra

nettopp ... Winston Churchill.

Transportveier til Vladivostok langt, langt der øst i riket kunne verken legges via Østersjøen, Middelhavet eller sør om Afrika, så løsningen måtte bli uten nåde rundt Finnmark til distriktet rundt Kvitsjøen. Den første såkalte Murmansk-konvoien kom i sig allerede samme sommer. Ved årets utgang var det helt soleklart at ruten rundt Finnmark, og helt oppe ved iskanten var den mest umenneskelige av samtlige konvoistrekninger.

Ett eksempel vil jeg gjerne få nevne her, og det gjelder da konvoi PQ 17 som var klar for avgang fra Hvalbukta på Island rundt slutten av juni 1942. Konvoien besto av 36 trege lastedampere i følge med britiske kryssere og korvetter, og kursen blei lagt mot nordøst.

Ved en ufattelig og gedigen misforståelse sa følgeskipene noen døgn senere takk for seg, stoppet opp og vendte vestover igjen. Dermed kunne tyske ubåter og torpedo/bombefly fra Bardufoss fråtse i forsvarsløse handelsskip som nå prøvde å unnsnippe i alle retninger. Detaljer har vi ikke plass til her, så det får holde at vi kun nevner at bare 12 skip nådde sine mål til slutt i Arkhangelsk og Murmansk. Sammen med skipene forsvant mer enn 60 % av den verdifulle lasten til bunns.

Syv måneder tidligere var USA blitt trukket med i krigen både fra vest og fra øst, og fra samme stund kunne man nå endelig snakke om en andre verdenskrig. Hele Atlanterhavet blei betegnet som krigsområde og her skulle 3700 nordmenn i alle aldersgrupper fra dekksgutt til skipper

omkomme før krigen tok slutt. Noen overlevde, men måtte siden plages med krigsskader eller nerveproblemer.

En av krigsseilerne, med klengeavnet Svingstang, møtte jeg siste gang sommeren 1970 da han på en beskjeden og høflig måte bommet meg for noen kroner til kaffe og kanskje en kake ... Eller kanskje ei flaske bakkøl? Jeg fikk ikke pratet med ham så lenge fordi min hustru (den gang) sto utålmodig og dro meg i armen. Hun mislikte at jeg sto slik og pratet med "sånne folk". Hun hadde vært arbeidskamerater sommeren i 1964 ... den gang da jeg etter militærtjenesten hadde vært hjelpemann på bil mens jeg gikk og ventet på å bli innkalt til Tandberg Radio oppe på Kjelsås. Den gang var vel Svingstang midt i femtiårene, og sterkt preget av alkoholisme. Senere fikk jeg vite grunnen som lå bak tragedien. Han hadde minst en gang vært utsatt for at båten faktisk talt hadde gått ned under bena hans. Men når sant skal sies var han både trofast og flink til å møte opp i kjøreporten hos Adams Express i Thereses gate ved Bislett i håp om å få en "dagsing" i ny og ne.

Jeg husker spesielt godt en morgen mens vi holdt på å rydde en

leilighet oppe i tredje etasje. Alle møbler og rusk og rask skulle ned på fortauet, og lastes på flyttebilen. Jeg var på vei ned trappene da jeg støtte på Svingstang. Det var ikke bare det at det dunste øl fra ham, men stålampa han holdt i handa bar han feil vei. Jeg fikk forklart at han måtte pent bære den ned igjen, og plassere den tilbake på lasteplanet. Jeg fikk bare ett beskjedent smil til takk, og jeg vet han skammet seg. Jeg vet også at jeg i tankene takket "rederne" i flyttebyrået som av ett godt hjerte, og tross alt, gav slike som Svingstang sjanse til en og annen dag med meningsfylt arbeid. De kjente jo til hans fortid både som fredsseiler før krigen, og som krigsseiler da det gjaldt som mest!

Lytt også til Winston som etter krigen både innrømmet og berømmet all innsats av de allierte både i luften, på landjorden, og til sjøs ... men som han helt spesielt presiserte ... tanken på at sjøfolkene skulle gi opp den ulike kampen mot ubåtene, var det han fryktet mest! Og så, helt på tampen vil jeg bare beklage at jeg har glemt det riktige navnet til Svingstang. Jeg husker ikke en gang hva ulykkesbåten hette, eller hvilket rederi som var eier.

Av Leif Bye

Høstens vakreste eventyr

Det er masse tyttebær i høst, det er bare å kle seg godt å komme seg ut i det fine høstværret. Det er virkelig terapi for kropp og sjel. Vi er på paradiset i Komagvær og koser oss veldig her, med den flotte naturen og alt den har å by på.

Av Tone Tofte

Ordførerens hjørne

Ordfører Ørjan Jensens ukentlige oppdatering på hva som skjer og gjøres i kommunen. Denne er fra 30. september.

Ordføreroppdatering denne uken. Vi ønsker å giet grundig høringsinnspill til den nye kvotemeldingen som skal komme til Stortinget i løpet av vinteren. Denne uken har jeg arbeidet med å sette meg inn i en omfattende og komplisert materie, (egentlig er det utrolig at man har klart å gjøre fiskeripolitikken, og livsgrunnlaget vårt så sinnsykt komplisert). Jeg har vært i kontakt med fiskarlag, fiskere, industri og andre for å få flest mulig innspill. Mesteparten av høringsinnspillet er ferdig, venter bare på noen flere tilbakemeldinger, så skal høringsinnspillet inn i neste uke. Det har vært viktig for meg at Vardø kommune er på neste ballen, og sender et gjennomarbeidet innspill til departementet, og andre.

Næringslivsdagene i Varanger. Serviceprisen til Varangerkokken. Jeg deltok på næringslivsdagene i Varanger, der det var veldig mange spennende, nyttige og inspirerende foredrag. Flere gode innlegg også fra Vardøbedriftene Finnmark Entreprenør, Gamst/Shilova, og Amundsen Explorer. Supermorsomt var det selvsagt at vår egen Varangerkokken, Tor Emil Sivertsen, fikk årets Servicepris. Meget gledelig, og meget fortjent. Vi gratulerer!

TNP. Næringsfondet. Det har vært møte i næringskomiteen. Det ble gitt støtte fra Byfornyelsesfondet til prosjekter. I tillegg var det til behandling mange søknader om støtte fra fiskerifondet til nyetableringer, kjøp av kvote mv. Sakene ble utsatt på grunn av manglende midler i fondet, men komiteen har håp om at bystyret fyller på fiskerifondet slik at alle disse gode søknadene kan realitetsbehandles i neste møte.

Budsjett 2023. Som vi ser av avisoppslag for kommunene rundt oss, så er det betydelig mindre økonomisk handlingsrom i 2022 og 2023, enn foregående år. Vi er orientert om at neste års budsjett også for Vardø kommune vil bli stramt. Vi arbeider derfor for tiden med å lage et godt og nøkternt budsjett for kommunen.

Vardø Havn KF. Jeg har hatt møte med Vardø Havn om status i pro-

sjekter. Investeringsprosjektene har god fremdrift. I tillegg er det planlagt at Vardø Havn KF skal iverksette økt markedsføring av Vardø som lønnsom og god plass å fiske ifra, slik at vi får enda flere lokale fiskere, og fremmedfiskere som fisker i fra Vardø.

Kyst- og havnekonferansen. Det var gode nyheter fra Kyst- og havnekonferansen i regi av Kystverket. Ytre molo er under ferdigprosjektering. I tillegg arbeider Kystverket med forprosjekter for Svartnes og Kiberg Fiskerihavn. Veldig bra, og dette følges opp også fra kommunens side.

Abrahamsen-bruket. Det er veldig gledelig å se at saneringen av nederste del av Abrahamsen-bruket går fremover. Den øverste delen av bruket skal oppgraderes. Området forskjøttes, og dette ser ut for å bli veldig bra.

Båt ved tunellen. Endelig er også båten som sto i fjæra ved tunellen fjernet. Veldig gledelig.

Flyttbussen ved tunellen. TNP har vedtatt å fjerne flyttbussen ved tunellen. Sist vinter løsnet det plater og deler av bussen og blåste over veien, og bussen utgjorde etter hvert et sikkerhetsproblem. Etter min mening en korrekt beslutning å fjerne bussen slik situasjonen nå var.

Buss-skur. Kommunen henter inn priser på buss-skur ved rådhuset, og man arbeider med mål om å få montert dette før vinteren.

Make the north great again. Jeg var med på avdukingen av lysskiltet «Make the north great again». Flott skilt sentralt plassert i havna. Skiltet har tidligere vært på Grønland, Svalbard og i Kirkenes. Planen er at det skal videre neste sommer. Skiltet er en påminnelse om behovet for, og viktigheten av, at det satses i nord. Og også en påminnelse til oss om at lyssetting er flott og skaper trivsel.

Scene Nord. Denne uken har vært tettpakket med fantastiske konserter og foredrag på gammelskolen, utrolig flott uke. Scene Nord, Kulturpiloten og Nordting avslutter uken med arrangement i kultursalen i kveld, med politisk analyse, musikk, dans, allsang og avstemninger.

Med det ønsker jeg alle sammen en flott helg, og en strålende neste uke.

Til minne om Stig Biekkola

Fra sykesengen så jeg en mann med grått hår og runde briller bli trillet inn på hjertemedisinsk sengepost på UNN. Jeg hørte han si til personalet, i det de kjørte hans seng forbi min åpne dør, «Æ har logge ei uka på Kirkenes sykehus».

Personalet hadde beordret meg å hvile i senga på mitt rom. Jeg fikk derfor med meg en del av det som foregikk på gangen, men etter noen dager ble jeg oppmerksom på at denne mannen så jeg ikke ute på gangen flere dager i strekk.

Enkelte dager ble jeg trillet ut av avdelingen for ultralyd av hjertet for at man skulle bli sikrere på hvordan det gikk med meg. Jeg la merke til at denne mannen, som satt ved vinduet på rommet nærmest døra inn til posten, kikket så på meg når jeg ble trillet ut og inn på posten igjen etter at «ekko» var gjennomført.

Etterhvert bad personalet meg komme opp og gå. En lørdag gikk jeg på «tur» i avdelingen. Da kom jeg i prat med en eldre dame født og oppvokst i Skallelv; bosatt i Vadsø. Det var trivelig å møte henne fra «hjemlige» trakter.

Samme lørdag satt denne mannen alene ved et bord ute på gangen, og jeg så han fulgte med på meg sittende på sengekanten mens jeg pratet med hun jeg delte rom med.

Plutselig ropte mannen inn til meg: Æ kjenn dæ ijæn på ho Rut. Æ kjenn dæ ijæn på stæmmen å korsen du prate (Ruth var min mor).

Hvem er du? spurte jeg. Æ e han Stig, Stig Biekkola, svarte han. Det var lenge siden jeg hadde snakket med Stig, og jeg måtte innrømme at jeg på denne avstanden ikke kjente han igjen på grunn av det gråe håret og de runde brillene. Jeg gikk ut og satte meg sammen med han. Stig fortalte at han var født med en hjertefeil, at han hadde fått et illebefinnende 17. mai i Vardø da han spilte sammen med Bymusikken og at han hadde en, om ikke to, operasjoner foran seg på UNN. Jeg fortalte han om mitt tilfelle, om 8-10 ansatte rundt meg på UNN da de en lørdag i fellesferien skulle ta CT av hodet mitt, hvor takknemlig jeg er for det flotte helsevesenet og de gode ambulansfolkene vi har. Jeg fortalte også Stig om den

koselige damen som var innlagt på samme avdeling som oss. Da jeg nevnte pikenavnet hennes, svarte Stig at han og damen var i slekt. Dermed gikk jeg en tur tilbake til damen, og fortalte at hun hadde en slektning, Stig Biekkola, innlagt på samme post som hun selv. Damen virket litt usikker på slektsforholdet.

Søndag spurte jeg Stig om jeg kunne ta frokosten med meg til bordet hans slik at vi kunne spise sammen. Det var helt greit for Stig. Da jeg kom bort til han, så jeg hvor tungt han pustet og hvor sliten han var. Han sa at han ikke hadde noe matlyst og i flere dager hadde spist lite.

Jeg fortalte at mannen min senere samme dag ville komme på besøk, at han visste hvilken matbutikk i Tromsø som var åpen på en søndag og at han gjerne ville kjøpe noe til Stig, om det kunne være noe Stig hadde lyst på. Tanken på grønne druer fristet Stig. Mannen min, Gavin, kom på besøk, og mennene hilste på hverandre for første gang. Gavin hadde med grønne druer til Stig. Han syntes druene var sure og var tydelig skuffet over at han ikke fikk spist. Vi hadde en alvorlig og samtidig koselig prat. Vi snakket om det å være nære pårørende i en slik situasjon, om prisene på Sykehottellet og andre hotell i Tromsø.

Utpå søndagen ble damen fra Skallelv skrevet ut og innen hun dro, satte hun seg ned og pratet med Stig ute på gangen. Før de skiltes, forstod jeg det slik at Stig hadde rett; de var i slekt.

Senere ble det skifte av «romkamerat» for Stig. Inn på hans rom kom en mann som var født i Kiberg, men som barn flyttet med familien til Neiden. Mennene fortalte gode historier fra de, på kurante og ukurante tidspunkt, kjørte flypersonell fra pensjonat og hotell til jobb på flyplassene i Vadsø og Kirkenes. De var enige om at dette kunne være en stor prøvelse i blant. «Romkameraten» fortalte om verdens største kanoner på Krigsmuseet i Narvik, og de sammenliknet slagkraft, størrelse og byggemåte med nazistenes kanoner på Kibergneset. Vi lo av historien om nazisten Terboven som fikk «blo'nase» da han gikk på trynet på Festninga i Vardø under 2. verdenskrig.

Jeg fortalte om en interessant

avisartikkel jeg nettopp hadde lest, om hvordan Finland over lang tid har bøyd seg under irregulære krav og forventninger fra Russland, i flg. den finske forfatteren Sofi Oksanen. Jeg forstod at Stigs tanker gikk til partisanere fra Kiberg og flere av deres skjebner i Russland.

Vi tre snakket om mangt. Stig fortalte om sønnen sin, kona si, hunden deres og huset han og kona nylig hadde kjøpt i Vardø. Han fortalte om tiden som lærer på Musikkolen, om Armeen (Frelsesarmeen) i Vardø og i regionen med mange aktive og god aktivitet, som han virket glad for. Han viste oss bilder av hunden sin, av seg selv med svart belte i judo, når han spilte ulike instrument og han selv og Bymusikken fra årets 17. mai. Han mintes tiden han var drosjesjåfør i Vardø, hyggelige kjøreturer, men også hvordan det kunne være å flytte mennesker i rullestol fra en etg. til neste i passasjerenes hjem når taxituren var over.

Vi hadde det så trivelig at vi snakket sammen etter at pasientene hadde lagt seg og nattevaktene kom på jobb. Jeg spurte om det genererte at vi tre satt og pratet ute på gangen etterat dag «var blitt til natt». Tvert imot var svaret vi fikk.

Mandag hadde lykken snudd for Stig. Han fortalte at en venn i Tromsø hadde kommet med spekelaks og rundstykker, og endelig hadde han fått spist mat han var veldig glad i. Stig virket svært takknemlig overfor venningen sin.

Tirsdag 09.08. ble jeg skrevet ut av UNN. Da vi gikk for å ønske Stig lykke til, god bedring og si adjø, sov han. Blomster jeg hadde fått, satte jeg til Stig på hans plass på gangen.

Vi synes det er svært trist at Stig måtte forlate denne verden i så ung alder. Vi har sett frem til å treffe han igjen i Vardøs gater og slå av en prat. Slik blir det dessverre ikke. Vi vil alltid huske vårt koselige møte med Stig, som var åpen og gav av seg selv, sommeren 2022 da han var svært syk. Våre tanker og medfølelse går til hans kone, familie og venner.

Av Rita Lill Martinsen og Gavin Regler Asker 27.09.2022

■ NYHETER

Nordting i Vardø:

Make The North Great Again

Sist torsdag var det åpning av Nordting i Vardø. Tenning av lysskiltet «Make The North Great Again» ble brukt som introduksjon og teaser til selve forestillingen fredag kveld.

■ JØRN JENSEN

Kulturpiloten og Varangerkokken inviterte til dans, fiskesuppe, sang og taler ytterst på indre molo. Et arrangement som trakk over hundre fremmøtte. Nydelig høstvær, blikkstilte hav og et synlig rødskjær på himmelen ga arrangementet en veldig fin ramme.

- Vi er alle lei av tomme ord og tomme løfter om nordområdesatsing

De yngste på Ænnitis danse-

gruppe laget en trolsk stemning i helrøde drakter der de snek seg lydløs blant folkemengden som et symbol på havet røddater. Ordfører Ørjan Jensen var også invitert til å dele noen tanker om Nordting, arrangementet og nordområdene som helhet.

Ordføreren benyttet først anledning til å rose alt det positive som skjer rundt havna for øyeblikket. Spesielt alt det positive som skjer rundt Sentrum Brygge, både med utvikling og tilrettelegging for fis-

kerrelaterte aktiviteter, og hvor det samtidig jobbes med utvikling av annen næringsvirksomhet. Skiltet på veggen gir gode assosiasjoner om mye av det positive som skjer her oppe.

- Make the north great again gir for mange assosiasjoner til en annen person, sa ordføreren. Så han var ikke ubegeistret tilhenger av det, men han syns lysskiltet og symbolikken er veldig fin.

- Nordområdene er viktig og

kommer til å bli enda mer viktig i framtida. Vi er alle lei av tomme ord og tomme løfter om nordområdesatsing. Alle vil ha en bit av ressursene som ligger i nord, mens profitten sendes mot sør, oppsummert i enkle trekk.

Anna Margrete Bygjordet framførte en meget sterk sang med assosiasjoner til den kalde krigen, men også med håp for framtiden. Nordting gjorde en fremføring med tomme oljefat og tørrfisk som instrumenter. Et veldig kult

og fengende bakteppet til det som egentlig skulle skje, tenning av det store lysskiltet, Make The North Great Again. Et flott, lite arrangement som også bidrar til å samle folk og bygge samhold og tro på en framtid her i nord.

Nå kan du overnatte på Reinøya

Kommandant Roger Hoel har lagt opp til at en av de nyoppussede gammene på Reinøya nå kan leies ut for overnatting. Etter at begge gammene på Reinøya ble renoverte og pusset opp for tre millioner var det tidligere i sommer markering og offisiell åpning av gammene.

■ JØRN JENSEN

Etter å ha stått ubrukt i flere år er begge gammene nå omgjort til fullverdige overnattingstilbud. Det er kommandanten på festninga som administrerer og har det overordnede ansvaret for Reinøya.

- Jeg ønsker at øya og gammen skal bli brukt

Kommandant Roger Hoel er veldig fornøyd med at gammene nå har blitt til fullverdige overnattingsteder, men forteller at det

kun er en av de to som leies ut.

- Gammen med navn Hygga, altså hyggelig, er kommandantens gamle. Det overnatter han i når han sover over der. Gamme nummer to, Trygga, et trygt sted for brukerne og kan benyttes av soldatene eller andre gjester. Det er denne gammen som vi nå har lagt opp til at kan leies ut, forteller kommandant Roger Hoel.

- Jeg ønsker at øya og gammen skal bli brukt, forteller kommandanten. Man trenger at det fyres

opp i ovnen og gjester og besøkende vil bidra til at gammene lever og vedlikeholdes. Det er også ønskelig at øya blir brukt mye mer enn hva som har vært vanlig de siste årene. Det er riktig at det er ferdselsforbud på øya noen måneder om sommeren, men utover det så har besøkende fri anledning til å vandre rundt og utforske øya, forteller Hoel.

Rimelig overnatting

Prisen for å overnatte på øya er

200 kroner natten for voksne, mens barn under 16 år i følge med voksne overnatter gratis. Skulle en skoleklasse ønske å sove over så er det også gratis. Besøkende må ta med seg egen sovepose, og en sekk ved til å fyre i ovnen med. De som ønsker å dra ut kan kontakte kommandanten direkte. Besøkende vil bli fraktet ut i båt av festningas soldater, og hentet på avtalt tidspunkt.

- Vi har en del redningsvester, men vester til små barn har vi

dessverre ikke, det må de eventuelt få tak i selv.

Om man skulle være redd for å kjede seg der ute så er det heller ikke noe problem. Det skal være god 4G-dekning der ute.

- Så streaming av filmer på Netflix for eksempel er ingen problem, det gjør jeg selv om kvelde- ne når jeg er der ute. Vi håper og ønsker at øya blir brukt så det er bare å ta kontakt, avslutter kommandant Roger Hoel.

■ NYHETER

Sjakkklubben er i gang igjen

Det er høst og tid for aktiviteter innendørs. Om man ikke kan være så veldig fysisk aktiv inne, så er mental trening vel så bra og minst like viktig. Sist uke inviterte sjakkklubben til høstens første uformelle lynsjakkturnering, «September End Lynsjakk».

■ JØRN JENSEN

- Vi er en liten gruppe på 4-5 personer som har holdt på en stund med sjakkvelder på Nordpol kro, men faste dager har det ikke vært. Det er faktisk veldig mange her i byen som spiller sjakk, men som kanskje er usikker på sine ferdigheter. De tror at de ikke er gode nok, men det er jo bare tull.

Vi er stort sett på samme nivå, de fleste av oss, men det er ikke alle som har spilt med klokke. Det er litt uvant, men når de først har gjort det noen ganger så går det helt fint, forteller Hilmar Bertheussen.

Flere sjakkvelder og turneringer fremover

- Vi inviterte til sjakkturnering siste uke i september og kalte

den September End. Åtte spillere totalt møtte opp og brettene var stablet opp allerede lenge før opprinnelig oppstart. Og spillere som ikke hadde møtt hverandre før over sjakkbrettet kunne knapt vente med å teste hverandre ut. Vi spilte nærmere åtti parti, med fem minutters tenketid. Det gikk så fort at spillerne til og med glemte å skrive ned alle resultatene. Så det endte faktisk med

at vi ikke fikk kåret en vinner. Jeg tror jeg vant åtte og tapte syv, men det spiller ingen rolle, forteller Bertheussen.

Robin Antonsen er en av de som har kastet seg med.

- Han har vi fått mye juling hos, flirer Hilmar. Dan Tore Myhre og Dani Didriksen har også spilt før. Det var skikkelig gøy at så mange nye møtte opp.

Nå er det høstferie for mange,

men at det kommer til å bli mange sjakkvelder og turneringer fremover, det er helt klart.

- Men vi må annonsere i god tid før, ikke bare to dager før. Der må vi bli flinkere, avslutter Hilmar.

Dommerkurs for svømmere i Vardø

Vardø Svømmeklubb er en klubb som drives av mange flinke og engasjerte trenere og ledere. Det jobbes godt på mange ulike plan, både blant utøvere, trenere og ledere.

■ JØRN JENSEN

Elisabeth Sørnes forteller at klubben er flink til å delta på de ulike stevnene rundt omkring.

- Da vi fikk sjansen til å ta dette dommerkurs, kunne vi ikke si nei. Vi ønsker selvsagt å ha flere selvstendige dommere, og det blir vi når vi i tillegg har våre aspiranter på svømmestevner, sier Sørnes.

Oppdatert på nye regler

Dan Kjetil Gamst var en de som deltok på kurset. Han tok dommerkurs for noen år siden, men det har gått ut.

- Noen av oss har vært aktive svømmere tidligere, men det skjer forandringer hele tiden. Det er veldig fint å kunne bli oppdatert på nye regler og ting som skjer. I alt 12 stykker deltok på dommerkurs. Seks fra Vardø Svøm-

meklubb, i tillegg til deltakere fra Hammerfest og Tana.

Før kurset startet hadde alle deltakerne gått gjennom et obligatorisk kurs på nett. Deretter var det seks timer med kurs. Kurset ble holdt av godkjent instruktør fra Norges Svømmeforbund, Katri Somby fra Lakselv. Men også Rune Gran, internasjonal dommer som også har vært dommer i de Olympiske Leker, var med

underveis på kurset. Han snakket blant annet om flere ulike problemstillinger som oppstår på de store stevnene. Alle deltakere bestod prøvene.

Benedicte Bersvendsen fra Vardø Svømmeklubb var veldig fornøyd med kurset.

- Vi har jo vært på flere stevner, så en del kan vi jo fra før, men det er jo flere ting vi fortsatt var usikre på. Vi bygger opp en klubb

i Vardø, og da er det viktig at vi som er med kurser oss, at vi kan reglene skikkelig og er med på det som skjer. Men det må jo nevnes at før vi blir godkjente dommere så må vi være aspiranter på fire stevner før vi blir endelig godkjente, forteller Benedicte.

Også Stig Varsi og Tor-Erik Labahå synes at det var et nyttig og lærerikt kurs.

■ NYHETER

Restaurerer Lillekaia ved Bygg- torget

Det er så lenge siden at det lille kaiområdet ved Affakaia ble brukt at man knapt husker hvordan den så ut. Den vel 20 meter lange kaia var tidligere eid av John Haagensen, men ble for knappe to år siden solgt til Ronny Lund.

■ JØRN JENSEN

Ronny er fisker og bor mesteparten av tiden i Kirkenes, så han har egentlig ikke hatt så mye tid til å jobbe med kaia. Eller rettere sagt, det har ikke vært prioritert.

- Jeg tenkte at jeg må bare komme i gang

Jeg tenkte at jeg må bare komme i gang. Planen har jo hele tiden vært at jeg ønsker og har behov for ei egen kai med egen båt plass, bu, lager og arbeidsplass, så nå har jeg startet. Det er også bra dybde på kaia, det er jo en fordel. Vi river det gamle kaidekket først, men som dere ser så er det ganske så dårlig og råttent. Så vi må også være forsiktige, bygge platter under og stive pålene av skikkelig. Vi er nødt til å tenke sikkerhet, forteller Ronny Lund.

Lund har én arbeider som jobber sammen med ham.

- Så har jeg fått litt hjelp ved siden av. Jobben med riving av kai, sikre, legge nytt kaidekke og av-

stive kaistolpene med skråband går i hverandre. Så det går ikke kjemperaskt, men det må ta den tiden det tar, sier han.

Selve kaia er cirka 20 meter lang, og så går den 12-13 meter utover, så den blir på drøye 225 kvm.

- Tomta mi strekker seg enda 5-6 meter videre, så det er mulig å forlenge den, men det blir nok ikke å skje i år, forteller Ronny.

Nå satser de alt på å få reparert denne delen av kai og lagt nytt kaidekke. Et nytt bygg som skal stå på kaia er planlagt, men det må nok vente til våren.

Det koster å bygge og restaurere kai, men foreløpig har han ikke hatt tid til å søke støtte til prosjektet noen steder.

- Det tar mye tid og jeg er ikke så flink med søknader, men vi prøver å få sendt søknad om flere steder. Det skjer mye positivt her for tiden, så vi må bare være med, avslutter Ronny.

Ænniti danset med Nordting

Nordting gjestet Vardø i forrige uke. Som vanlig stilte de med variert og godt innhold, stemmegivning, allsang og alt som hører med til denne folkebevegelsen som diskuterer samfunnspolitiske spørsmål knyttet til Nord-Norge og nordområdene.

■ KATI LEINONEN

Et av innslagene i showet var bevegelse og dans fra Ænniti. Barna hadde fått røde heldekkende drakter, slik at de kunne forestille raudåter.

Det var spente unger som hadde øvd med danseinstruktør på forhånd, men det å vise seg frem på en stor scene med mye folk i salen, ga ekstra sommerfugler i magen.

■ NYHETER

Finnmark Arbeiderpartis listeforslag

Nominasjonskomiteen i Finnmark Arbeiderparti har sitt første listeforslag klart. Linda Beate Randal forslås som vår 1.kandidat og deretter følger Christian Bergeton Klaussen som vår 2.kandidat. Forslaget er enstemmig.

- Vi er veldig fornøyde med listen og glad for at så mange engasjerte og dyktige kandidater har stilt seg til disposisjon for Finnmark Ap og vil være med å utvikle framtidens Finnmark. Vår toppkandidat Linda Beate Randal har lang erfaring fra mange deler av samfunnslivet og politikken. Hun kjenner Finnmark og i særdeleshet nærings- og kulturlivet godt, på grunn av sin jobb de siste årene som region direktør for innovasjon Norge Arktis. Christian Bergeton Klaussen er et ungt politisk talent med tilknytning til fagbevegelsen, sier leder av nominasjonskomiteen Sigurd Kvammen Rafaelsen.

- Hjertet mitt har alltid tilhørt Finnmark, og jeg har lyst og evne til å være med å prege framtida her

Linda Beate Randal har lang fartstid som politisk aktiv i Arbeiderpartiet og som folkevalgt. Hun har blant annet vært nestleder i Finnmark Ap og ordfører i Sør-Varanger.

- Hjertet mitt har alltid tilhørt Finnmark, og jeg har lyst og evne til å være med å prege framtida her. Vi ser, særlig nå, betydningen

av et sterkt nord. Jeg mener det vil være avgjørende å bidra til flere nye attraktive jobber og styrke lokalsamfunnene, og bygge den positive merkevaren Finnmark. Dette er av regional og nasjonal betydning. Derfor er jeg opptatt av å videreutvikle gode strukturer for samarbeid, både lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt. I lag skal vi gjøre Finnmark til den kuleste fremtidsregionen i Norge, sier Linda Beate Randal.

Brennende engasjement i Fagbevegelsen

Christian Bergeton Klaussen har et brennende engasjement i Fagbevegelsen, og har siden 2018 vært leder av Fagforbundet Hammerfest. Arbeidslivspolitikken er en av de viktigste områdene Christian har engasjert seg i. En sterk arbeidsmiljølov som ivaretar arbeidstakere, retten til heltid, og fagarbeiderlønn er blant annet noen av de sakene han har jobbet med de siste årene.

- Det er viktig å få etablert nye kompetansearbeidsplasser rundt omkring i Finnmark, slik at vi kan tiltrekke nye innbyggere gjennom et variert næringsliv. Jeg mener at her må nye Finnmark fylkeskommune være en viktig pådriver, sier Christian Bergeton Klaussen.

Nominasjonskomiteens første listeforslag:

Linda Beate Randal
Christian Bergeton Klaussen
Kristin Rajala
Pål Einar Lund
Agnete Masternes Hanssen
Bjørn Johansen
Kristina Hansen
Isak Mattis Buljo
Hege Roska Wikstad
Willy Pedersen
Anita Håkegård Pedersen
Tarjei Jensen Bech
Andrine Klaussen Simonsen
Tobias Eriksen
Britt Irene Øvregård
Remi Strand
Ragnhild Vassvik
Kim Are Walsøe
Silje Vollan Nilsen
Jørn Larssen

Sør-Varanger
LO/ Hammerfest
Tana
Alta
AUF/ Porsanger
LO/ Sør-Varanger
Nordkapp
Kautokeino
Nesseby
Vadsø
Alta
Hammerfest
Måsøy
AUF/ Båtsfjord
Karasjok
Vardø
Gamvik
Hasvik
AUF/ Nordkapp
Lebesby

Helene Erlandsen
Kenneth Hammari
Frida Margareth Johansen
Bård Jahr
Merete Susann Andersen
Torbjørn Leistad
Monica Nielsen
Jarle Andreassen
Anne-Mette Bæivi
Jim K. Pettersen
Sara Ellen Anne Eira
Roger Hansen
Lill-Tove Ottesen
Klemet Eira
Lisbeth Sandtrøen
Torkjell Johnsen
Ingvild Wartainen
Bjørn Arne Pedersen
Lise Rasmussen
Gaute Henriksen
Anita Romsdal
Kjell Richardsen

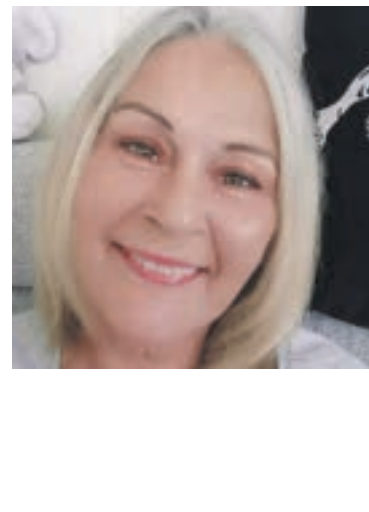
Sør-Varanger
Berlevåg
LO/ Båtsfjord
Loppa
Vadsø
Vardø
Alta
Nesseby
Hammerfest
Loppa
Kautokeino
Nordkapp
Porsanger
Karasjok
Gamvik
Porsanger
Sør-Varanger
Vadsø
Lebesby
Tana
Alta
Berlevåg

Forslaget sendes ut til de 18 kommunepartiene i Finnmark Ap på høring, og de har frist til 10. november for eventuelle endringsforslag. Finnmark Ap har nominasjonsmøte i Alta 26.02.23.

Finnmark Senterpartis toppkandidater

Nominasjonskomiteen fylkestingsvalget for Finnmark Senterparti har innstilt følgende kandidater til de fire første plassene.

1. Kurt Wikan, Sør-Varanger. Sittende fylkestingsrepresentant. Veteran i partiet med lang fartstid og bred kompetanse innen de fleste sektorer i fylkespolitikken.
2. Heidi Holmgren, Nordkapp. Fylkesleder i Finnmark Senterpartiet. Utdanning som fiskerikandidat ved Universitetet i Tromsø. Arbeider i dag ved Nordkapp museum.
3. Jan Martin Rishaug. Alta. Varaordfører i Alta og leder for Alta Sp. Leder av komiteen for utdanning på fylket.
4. Gro Myhre, Hammerfest. Lokallagsleder i Hammerfest Senterparti, med erfaring fra kommunepolitikken og organisasjonsarbeid.

ANNONSER

GUDSTJENESTER

VARDØ MENIGHET

Gudstjenester
- oktober 2022

**Søndag 9. okt – 18. søndag
i treenighetstiden**
Gudstjeneste m/dåp
Kl 11:00 i Vardø kirke

**Søndag 23. okt – 20. søndag
i treenighetstiden**
Presentasjonsgudstjeneste
Kl 11:00 i Vardø kirke

**Søndag 30. oktober
Bots- og bønnedag**
Gudstjeneste
Kl 11:00 i Vardø kirke
Liturg: Berit Kristin Klevmoen

Vardø menighet
Tlf. 94 78 19 86
kirkeverge@vardo.kirken.no
Følg med på menighetens nettsider:
www.vardo.kirken.no

BORTGANG

Min kjære mann, pappa,
svigerfar, bestefar, bror,
svoger og onkel

Odd Mareno Eliassen

Født 6. september 1949,
Døde 1. oktober 2022.

*Ditt hjerte som banket så varmt
for oss alle, og øyne som lyste
og strålte så ømt, har stanset og
sluknet til sorg for oss alle.*

Samboer
Mai-Britt
Datter Svigersønn
Liv-Bente **Stian**
Barnebarn
Peter
Søsken Svigersøsken
Ingvald **Minda**
Anny
Nils A. **Henny**
Øvrige familie

Begraves fra Nesseby kirke
Tirsdag 11. oktober
Kl. 11.00

Vår alles kjære

Erling Kristiansen

født i Vardø
17. desember 1936,
døde fra oss i dag
Oslo, 27. september 2022.

**Berit,
Kai-Aage og Siri
Marianne, Eivind**

**Jørgen og Marit
Amandus, Kanutte,
Cathinka**

Øvrig familie

Bisettes fra
Vestre gravlund nye kapell
mandag 10. oktober
kl. 14.30
fonus.no

TAKK

Tusen takk for all omtanke,
vakre blomster, hilsener og
deltagelse i anledning vår
kjære Ingebjørg Malins bort-
gang.

Trenger klokken din
nytt batteri?

Batteribytte for de fleste armbåndsur.

Kun kr 250,- // Betaling med Vipps.

Kontakt Dan Tore Jørgensen på epost:
tildantore@gmail.com eller
stikk innom kontoret på Østhavet.

ÅPNINGSTIDER FRA 1. OKTOBER:

Mandag – fredag kl. 0900-1600

Lørdag kl. 1000-1400

Søndag stengt

Ledig stilling i lokalavisene

Sunnhordland
søker
frontsjef/
journalist

→ Finn jobben på
stilling.m24.no eller lla.no

LOKALAVISA I SAMARBEID
MED M24 OG LLA

Ledig stilling i lokalavisene

Ytre Sogn

Tell Media
søker redaktør
til lokalavisa
Ytre Sogn

→ Finn jobben på
stilling.m24.no eller lla.no

LOKALAVISA I SAMARBEID
MED M24 OG LLA

BEND OG BØY AS

DIN TOTALLEVERANDØR

- VANN
- SANITÆR
- INNREDNINGER
- VARMEPUMPER
- HYTTEUTSTYR

Besøk vår butikk på Veisletta,
eller www.comfort.no

Comfort

BEND & BØY AS / VADSØ
tlf: 78 95 25 82 e-post: vads@comfort.as

Har du noe på hjertet?

Er du skrivekyndig?

Har du noen spesielle interesser?

Er det noe du brenner for?

ØSTHAVET SØKER
FRILANSERE

Østhavet trenger flere skribenter!

Kanskje du er politisk interessert?
Eller er det idrett som ligger ditt hjerte
nærmest? Kanskje musikk og kultur er et
område du trives godt med? Syns du
næringsliv er interessant? Det finnes
uttallige temaer å ta tak i og det er bare
fantasi som setter grenser.
Frilansjobbing kan godt kombineres
med annen jobb, og arbeidstiden
styrer du i stor grad selv.

- Må beherske norsk.
- Lønn etter avtale.
- Oppstart snarest.

**Ta kontakt
i dag!**

Dan Tore Jørgensen:
dantore@osthavet.as

Epost: redaksjon@osthavet.as | tlf: 45 19 07 07

Norasenteret

Henrik Lundsgt. 4

Senter mot vold og seksuelle overgrep i Øst-Finnmark

Døgnåpen krisetelefon. Botilbud og samtaletilbud

Telefon: **78 99 60 60**

Facebook: Norasenteret IKS - Senter mot vold og seksuelle overgrep i Øst-Finnmark

Norasenteret er eid av: Lebesby, Båtsfjord, Vardø, Vadsø, Tana, Nesseby, Gamvik og Sør-Varangerkommune

ANNONSER

Vardø Damekor hyller
JAHN TEIGEN

DRØM DITT LIV

Lørdag 15. oktober kl. 19.00
i Vardø Kultursal

Kafé med bevilling fra 17.30

Dirigent:	Gunhild J. Larsen
Piano:	Birger André Nilsen
Bass:	Asle Malin
Gitar:	Ton-Ola Rudi
Slagverk:	Arnfinn Moen

Konferansier: Stein Erik Johnsen

Bill.pris Strandtorget: 250,- Bill.pris ticketco.no: 270,-

SAMFUNNSLØFTET

SpareBank Nord-Norge

Store skjermer skaper trøbbel for bilister i Finnmark

Berørings skjermene blir større og større og for mange har dette ført til farlige situasjoner.

- Et lite øyeblikks uoppmerksomhet kan være katastrofalt, ikke minst hvis barn plutselig springer ut i veien, sier Arne Voll, kommunikasjonssjef i Gjensidige. Nå oppfordrer han bilistene om å ta til vettet og ikke bruke skjermene under kjøring.

Vil vurdere avkortning av erstatningen

4 av 10 (43 prosent) i gamle Finnmark sier i en undersøkelse at de har opplevd at den interaktive skjermen har tatt oppmerksom-

heten bort fra veien. For en tredjedel har dette igjen ført til farlige situasjoner.

- Når sjåføren er uoppmerksom er det en høy risiko for ulykker. Dette er ikke minst alvorlig for foreldre som ofte har barn i bilen, sier Voll.

Selskapet vil slå hardt ned på skjermbruk i form av avkortning innen de rammene en har.

- Dette gjelder både mobil og berørings skjerm. Vi vil alltid vurdere om dette går inn i kategorien grov uaktsomhet. Hvis svaret er ja, vil

dette resultere i at vi avkorter erstatningen, advarer Voll.

Han mener bilprodusenter og myndigheter er på etterskudd når det gjelder berørings skjerm og trafiksikkerhet. I enkelte bilmodeller strekker skjermene seg over hele bredden av dashboardet. Voll frykter at flere liv kan gå tapt og håper derfor at myndighetene kommer på banen med lover og regler, som kan begrense bruken under kjøring.

Til de det måtte angå:

Hvor er byens busskur?

Vardøvær er et kjent begrep, og de to bussholdeplassene i byen ligger på svært værutsatte steder.

Det er snart 10 år siden nybygget på Valen sto ferdig, men fortsatt er det ikke satt opp busskur.

Dette er ikke holdbart og nå kreves det handling.

Når får vi busskur?

Med vennlig hilsen
Busspassasjerene

HISTORIE

Månedens glimt fra samlingen:

Tverrarmsmysteriet

Bak museets utstillingsvegger skjuler det seg hyllemeter på hyllemeter med gjenstander, foto og arkiv. Hver måned presenterer Vardø museum en gjenstand, et foto eller en del av arkivet. Månedens gjenstand er et smykke med motivet av et gresk-russisk kors.

Av Anne Maren Krogvold Nilssen, formidler Varanger museum IKS, avdeling Vardø

Hva som er historien bak akkurat dette smykket er vanskelig å si. Derfor blir fokuset mer generelt denne gangen. Vi kan imidlertid fastslå at smykket er av ortodoks – sannsynligvis russiskortodoks – opprinnelse. Hemmeligheten ligger i korset som er avbildet på smykket. Ser du hva som er annerledes med det?

Det gresk-russiske korset

Studerer du anhenget nøye, vil du se at korset har tre tverrarmmer. Denne korstypen omtales som gresk-russisk, ortodoks eller russisk. Det pryder altertavler og ikoner i russiske kirker og klostre,

og er blant annet å se på St. Georgkapellet i Neiden. Korset er også å finne på gravsteinene til folk som har tilhørt den ortodokse kirken. Men hva er hemmeligheten bak de tre tverrarmene?

Jesus Nazarensus Rex Judaeorum

Eller «Jesus fra Nasaret jødernes konge», som det heter på godt norsk, står skrevet på den øverste tverrarmen. Ifølge ortodoks tradisjon representerer denne bjelken navneplaten som ble festet øverst på Jesu kors. Den midterste viser til bjelken som hendene til Jesus ble naglet fast til. Den nederste tverrarmen er et mysterium. Hvorfor den står på skrå har selv ikke den ortodokse kirken klart å gi noe godt svar på. Det finnes dog flere teorier, og vi

skal dykke ned i en av dem.

Den angrende synderen

Som kjent ble to forbrytere henrettet samtidig med Jesus. Forbryteren til høyre for Jesus angret sine synder, mens forbryteren til venstre brukte sin siste stund på å spotte Jesus. Den nederste tverrarmen symboliserer de to forbryternes skjebne. Den angrende synderen fikk være med opp til himmelen, derfor peker den ene delen av tverrarmen oppover. Den nedovergående delen av armen illustrerer at den andre forbryteren – han som ikke angret – ikke fikk komme til himmelen.

Den skrå tverrarmen

Denne symbolteorien blir referert til i mye av faglitteraturen som omhandler det gresk-russiske korset. En mindre symboltolkning er at den nederste tverrarmen henviser til fotbrettet på korset. Den skrå formen skal ha oppstått underveis, og de lærde mener at det rett og slett handlet om å at den orto-

dokse kirken ville gjøre korset til sitt eget.

Ønsker du å lese mer om det gresk-russiske korset?

Her er noen litteraturtips:

Andersen, Axel 1985: «Korset», i *Vore Kirkegaarde* (1), s. 81-90.

Serck-Hanssen, Caroline 2017: *Helgen i grenseland – arven fra Trifon av Petsjenga*, Orkana forlag as, Stamsund.

Ursin, J. 1975: *Kristne symboler – en håndbok*, Gyldendal norske forlag A/S.

Pussycats-konsert og buksedressen

Det er høsten 1968. Kanskje er det august eller september. Skolen har i hvert fall begynt. I et par år nå har The Pussycats herjet på hitlistene i Norge og Sverige. Ifølge pressen har dem også herjet med jentehjerter og vel så det. Trolig herjet dem med mitt hjerte også. Jeg var i alle fall blodfan.

Av Kirsti Kemsley Nielsen

Ryktene begynte å svirre på skolen. The Pussycats skal ut på turne, og Vardø er på lista. Nå skal det sies at vi var godt vant i Vardø på den tida. Tove Kristine og Zaks stod høyt i kurs på den norske musikkhimmelen, og Bobben Green sang Too hard to handle fra scenen på Velferden så bra at vi nesten trodde på ham. «Baby here I am/I'm the man on the scene/I can give you what you want but you got to go home with me».

Men nå skulle altså The Pussycats gjøre sin entre i byen. Konsertdato var satt. Vi måtte forberede oss. Vardø skulle ikke gjøres til skamme når det kom til konsertpublikumet. Vi hadde fulgt med i timen og sett både på TV og lest i ukeblader om hvordan man skulle oppføre seg på en popkonsert, som det het i min ungdom.

Vi var fire jenter som allierte oss. Her skulle vi vise, både The Pussycats og resten av Vardø, at vi kunne matche et hvilket som

helst hylekor hvor som helst i verden.

På konsertdagen strømmet folk til Velferden, både gamle og unge. Og med gamle mente vi dem som hadde passert tjue. Vi i hylekoret, kom tidlig for å sikre oss plass foran scenen.

Litt summing var det i lokalet, men ganske stille, enn så lenge. Vi stod og beundret instrumentene som var stilt opp på scenen, og plutselig stod de der. Sverre Kjeldsberg, Ottar Aasegg, Trond Graff og Friedel Brandt.

Før trommis, Friedel, hadde slått ferdig de første taktene i Why have we to wait, satte vi i gang. Vi hylte og dro oss i håret. Jeg som var korthåret hadde ikke så mye å dra i, men hylte desto mer. Og slik holdt vi på et lite stykke inn i konserten før noen grep inn. Et slag på skuldra mi og «vess dokker faen ikke hold kjæft skal æ læmp dokker ut og dokker skal aldri sætt dokkers fota hær ijæn», ble ropt inn i øret mitt. Hylinga mi ble til små pip, og det ble stille fra de andre og.

«Idol they say looking at me/papers they read pictures they see/thinking I'm great that isn't true/the truth of my life I'm lonely and blue» sang Sverre Kjeldsberg fra scenen. «Korsen kan han søng om å vær lonely and blue, æ har nu læst nåkka anna», kom det fra en av de «gamle» ved scenen. Han forstod i hvert fall hva Sverre Kjeldsberg sang om.

The Pussycats' musikkperler trillet som godteri ut av posen på en lørdagskveld. Vi hadde sluttet å hyle og fulgte anstendig med på hva som skjedde på scenen.

«Let me stay with you forever and never let me go/I will always be your guy and I want you to know». Sangen var så inderlig at vi trodde Sverre Kjeldsberg sang den til en og hver av oss. Nå begynte jeg nesten å angre på at vi hadde laget hylekoret, for hvilke låter hadde vi gått glipp av?

Som sagt var vi godt vant på musikkfronten i Vardø. Året før hadde Tove Kristine og Zaks vendt tilbake til byen. Hun i en buksedress som var det hotteste på

moten det året. Av alle ting hang en, nesten maken, i utstillingsvinduet hos han King, like før Pussycats-konserten skulle gå av stabelen året etter. Etter litt frem og tilbake med prøving lot King meg få kjøpe den, på avbetaling. Den nette sum av femti kroner skulle jeg betale hver måned til buksedressen var betalt. Tror den i utgangspunktet kostet 400 kroner, og det var en stor sum i 1968. Og hva har så buksedressen med Pussycats-konserten å gjøre? Jeg var kledd i den på konsertdagen. Følte meg som en million dollar i en buksedress nesten maken til den Tove Kristine hadde, helt til kommentaren, «du e fører tjukk i ræva tel å gå med den dær»,

falt. Og det ble med det. Buksedressen ble hengt i klesskapet i Kristian 4. gate 45, og der ble den hengende så lenge jeg bodde der. Tydeligere sagt. Den ble aldri brukt igjen.

Pussycats-konserten gikk mot slutten. Sverre Kjeldsberg sang... «How could I ever fall in love with you/when you are doing this to me» Tonene fra The Craftsman fulgte oss ut i høstmørket. Og mange av oss hadde fått et minne for livet, både på godt og vondt, der vi vandret i flokk ut mot Østervågen. «Kæm e bæst av Zaks og The Pussycats»? var det en som spurte. «Zaks, sælfølgeli, dæm kommer jo fra Vardø», kom det kjøpt til svar.

■ STORT & SMÅTT

GATER I VARDØ OG KIBERG: SØSTER MARTHAS PLASS

Skagen, i krysset mellom Ottars gate og Ulrik Olsens gate. Navngitt 1962. Martha Ekman (1894-1965), diakonisse 1922. Arbeidet ved Vardø sykehus 1929-54, i mange år som oversøster. Tilbragte sine siste år ved Lovisenberg diakonissehus, Oslo.

Kilde: «Gatenavn i Vardø» (1987), Kristian T. Lorentzen

GRATULASJONER

Sigve Bersvendsen Johnsen i Vardø/Kiberg fyller 10 år
Den 8. oktober skal vi feire den her fine gutten! Sigve blir 10 år. Han er en kjekk og hyggelig samtalepartner som er nysgjerrig og interessert i mangt. På fritida har du nok å gjøre med sport og friluftsliv. Vi gratulerer så hjerteligst med dagen! Bursdagsklemmer fra mamma, pappa og Sigrid, søskenbarna Hanna og Sivert, besteforeldre i Vardø/Kiberg og tanter og onkler.

Gratulerer til silkebrudeparet!
Tove og Bjørn Sigurd Henriksen gratuleres med 12 års bryllupsdag 10. oktober. Ha en super dag og kos dere masse. Mange hilsener fra mamma/svigers og resten av familie og venner.

Gratulerer, Mira!
Mira Frydenlund gratuleres med 15-årsdagen 7. oktober på Tangen. Ha en fin dag og kos dere masse. Mange hilsener fra Eirin med familie. Resten av slekta hilser også.

Glem meldinger til facebook-siden vår - bruk epost

Facebook har i sin «visdom» nylig ødelagt alt som kunne likne brukervennlighet for oss som drifter såkalte «sider» på plattformen deres.

Å sende og motta meldinger fra Østhavets side (og alle andre FB-sider) har blitt mer komplisert i det siste, ettersom det nå betyr mye inn- og utlogging, og frem og tilbake. Det betyr at vi ikke kommer til å overvåke innboksen på vår facebookside så mye som vi har gjort tidligere. Vår oppfordring til dere er enkelt og greit: **Bruk epost for å kontakte oss!**

REDAKSJONEN: redaksjon@osthavet.as
ANNONSER: annonser@osthavet.as
ABONNEMENT: abonnement@osthavet.no
REDAKTØR: dantore@osthavet.as

Visste du at:
... Ordet pyjamas kommer fra paejama, fra urdu, et språk i India og Pakistan. Før pyjamas ble vanlig i vår del av verden, brukte kvinner nattkjole og mennene nattskjorter (noe mange gjør fortsatt).

GATE 100 meter langt tau
To vertikale 75 meter høye stolper har et 100 meter langt tau festet med hver sin ende til toppen av hver stolpe. Tauet henger ned til 25 meter fra bakken. Hvor langt fra hverandre står stolpene?

SuDoku

2		4	1	3		8	7	
	7			9		2		
6		9	7					
4		6	5		7		3	
		5		4		7		
		3		6		9	1	4
						5	3	1
			3		7			2
8	1		4		6	5		9

Her må du fylle inn tall fra 1 til 9 i kvadratene, i tillegg skal det være tall fra 1 til 9 både vannrett og loddrett. Klarer du det?

VITSEHJØRNET

PAPPAS ARBEID
Pappa! ropte Anne Lise da hun kom hjem fra skolen.
I dag skrev vi en stil som het "Hva faren min gjør".
Gikk det bra? spurte faren.
Jo ... men nå står læreren utenfor sammen med en politimann.

LITT HISTORIE
Læreren: - Nevn noe som ikke fantes for 100 år siden?
Eleven: - Meg!

Løsninger:
100 meter langt tau
0 meter. Tauet henger 50 meter ned fra toppen av den ene stolpen, så det er 25 meter fra bakken. Siden tauet er 100 meter, rekker det bare rett ned for det går opp igjen til den andre stolpen, som står rett ved siden av.

SUDOKU

2	5	4	1	3	9	8	7	
3	7	1	8	9	4	2	6	5
6	8	9	7	5	2	4	1	3
4	9	6	5	1	7	8	3	2
1	2	5	3	4	8	7	9	6
7	3	8	6	2	9	1	5	4
9	6	7	2	8	5	3	4	1
8	1	2	4	3	6	5	7	9

NETTAVIS - E-AVIS KOMPLETT ARKIV

FÅ KOMPLETT ABONNEMENT

Har du allerede abonnement på papiravisen, så har du også **GRATIS** tilgang på nett.
Der finner du alt Østhavet har publisert gjennom tidene.

- 1** Besøk www.osthavet.no
- 2** Klikk på «Bli abonnent».
- 3** Velg «Eksisterende kunde»
- 4** Fyll ut skjema på neste side.

**Er du ikke abonnent fra før, velg «Ny kunde»
og velg deretter om du vil ha både papir- og nettaviser eller bare nettaviser.*

Utgiver: Østhavet AS

Grunnlagt: 1996 **Adresse:** Kaigata 14, postboks 103, 9951 Vardø

Redaksjon: Telefon: 78 98 85 88 E-post: redaksjon@osthavet.as

Opplag 2018: 1302 pr. utgivelse **Bankgiro:** 4940. 08.04884 Organisasjonsnr. 975 963 500

REDAKTØR

Dan Tore Jørgensen
dantore@osthavet.as

KONSTITUERT DAGLIG LEDER

Eva Lisa Robertsen
evalisa@osthavet.as

KONTORIST

Kati Leinonen
redaksjon@osthavet.as

KOMMERSIELL AVDELING

Annonser/abonnement:
annonser@osthavet.as
Telefon: 78 98 85 88

ABONNEMENTSPRISER:

Pr. kvartal.....kr 375,-
Pr. halvår.....kr 650,-
Pr. år.....kr 1150,-
+ fraktkostnader

TRYKK/LAYOUT

Trykk: Trykkeriservice AS, Lakselv
Layout: Fonnfjell Reklamebyrå as
www.fonnfjellreklame.no

Lokalavisa Østhavet arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig avisomtale, oppfordres til å ta kontakt med redaksjonen. Pressens faglige utvalg (PFU) er et klageorgan oppnevnt av Norsk Presseforbund. Organet behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål (trykt presse, radio og fjernsyn). Adresse: Prinsens gt. 1, Pb. 46, 0101 Oslo. Tlf. 224156 80, fax: 22 41 19 80